

Tractatus De Censuris Romano Pontifici Reservatis

Ugolinus, Bartholomaeus

Venetijs, 1609

Vers. Necnon supremam iurisdictionem in illis nobis, & eidem Romanæ Ecclesiæ competentem de facto vsurpare, perturbare, retinere, & vexare varijs modis præsumunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61365)

2 etiam incidunt, qui prædicta loca occupant, ob verbum illud occupare.

Quæ excommunicatio, vt superiores, declaratur, & ob id nihil addentes, ad postremam transeamus.

3 In excommunicationem hanc demum incidunt, qui prædicta loca habentes detinere illa pta sumunt, ob verba illa Detinere præsumpserint. Si ergo quis huiusmodi loca occupauit, & filius id non ignorans, post patris obitum ea retinet, in excommunicationem hanc incidet, esto ipse non inuaserit, atque occupauerit: hoc enim proprie significat detinere in hoc casu, vt præmissimus, hæredes igitur Principum virorum in hoc cauti sint. Et hæc excommunicatio, vt superiores quoque declaratur.

4 Verum quid, si quis loca huiusmodi inuadat, occupet, & destruat (quod fecerunt Borbonij exercitus, ac milites ad Urbem, quam inuaserunt, multis in partibus destruxerunt, & per aliquot dies occupatam tenuerunt) an in excommunicationes plures, vnãve incidet? Ego censeo in plures excommunicationes incidere. Primò, quia ex his actionibus vna sub alia non est, sed æque principales, ergo singulæ per se operantur. arg. eorum, quæ dixit Barto. in l. i. ff. de ijs, quæ not. infam. Præterea, quoniam pro singulis excommunicatio lata est, vt habetur in

Bulla, & si cōtrarium diceremus a verbis eius discederemus, quod non est faciendum. arg. l. non aliter. ff. de leg. 3. Postremo, si nō pro singulis in excommunicationem quis incidere, pro qua? Concludo igitur in plures excommunicationes hunc incidere, & facit. si seruus seruum. ff. ad leg. Aquil. Sed iam ad alteram partem Capitis descendamus.

Verf. Necnon supremam iurisdictionem in illis nobis, & eidem Romanæ Ecclesiæ competentem de facto vsurpare, perturbare, retinere, & vexare varijs modis præsumunt.

S V M M A.

- 1 Iurisdictio suprema quanam sit.
- 2 Nobis, & Romanæ Ecclesiæ, id est verba hæc quid significant.
- 3 Vsurpare quid significet. Item
- 4 Perturbare.
- 5 Retinere, &
- 6 Vexare.
- 7 Vsurpantes supremam iurisdictionem, quam habet Romanus Pontifex in terris Ecclesiæ, in excommunicationem incidunt, sicut etiam perturbantes, & Retinentes, nec non vexantes.

IN hac secunda parte huius capituli excommunicantur, qui præsumunt usurpare, perturbare, retinere, & vexare supremam iurisdictionem in prædictis locis competentem Romano Pontifici, & Romanæ Ecclesiæ, quam excommunicationem, ut dilucidiores habeamus, præmittenda tria sunt.

Primum, Suprema iurisdictione quanam sit. Deinde, verba illa nobis, & eidem Romanæ Ecclesiæ, quid significant. Postremo, verba illa usurpare, Perturbare, Retinere, & Vexare, quid significant.

1 Quoad primum igitur ¶ Suprema iurisdictione merum imperium significat, ut habetur in leg. imperium. ff. de iurisd. omn. iud. iunct. Glo. in ca. quod translationem. in verb. Reservata de offi. deleg. Hic autem accipio pro dominio directo, & etiam utili, quod habet Ecclesia in huiusmodi locis, & iurisdictione.

2 Quoad secundum ¶ verba illa Nobis, & Romanæ Ecclesiæ sic accipienda censeo, Nobis id est Romano Pontifici mediata iurisdictione competentem, Romanæ Ecclesiæ immediate, nam iura eorum locorum inhaerent primo ipsi Romanæ Ecclesiæ, deinceps Romano Pontifici, tanquam Vicario, & eius sponso. Et pro hac sententia facit c. si diligenti. de præscrip. ibi, Tibi non licuit pro te, vel Ecclesia tua, & in Clem. 2. in versicu.

Rursus non est silentio relinquendum, quod ipse Rex nosse, & Ecclesia Romana ratione regni prædicti notorie subditus, ex quibus patet ea, quæ sunt Ecclesiæ alicuius, dici esse & Ecclesiæ, & eius prælati, ob administrationem, & mediate. Vel dici potest illud nobis, scilicet vivis, illud Romanæ Ecclesiæ, post mortem, quamvis prior interpretatio magis mihi ardeat, præsertim quod & hanc se cum continet. Et quæ diximus de huiusmodi verbis nobis, & Romanæ Ecclesiæ, idem sentimus, ubi dicitur nos, & Sedes Apostolica: & de hoc itidem satis.

3 Quoad tertium ¶ Usurpare, ut alibi diximus, est contra ius, quasi tamen ius habeat, rem aliquam sibi sumere. ¶ Perturbare vero significat eum, qui in possessione est, molestia afficere, ut ipse rem habeat, & possidentem expellat, unde interdictum etiam datur. ¶ Retinere autem significat eum, qui est in possessione, ut diximus antea. ¶ Vexare demum significat molestia afficere, esto possessionem non adimat. His præmissis, iam re aggrediamur, & quoniam ob quatuor causas excommunicatio hic fertur, ob eam rem quatuor regulas ponamus.

4 In excommunicationem hanc igitur incidunt, ¶ qui usurpant supremam iurisdictionem, quæ habet Rom. Pont. & Ecclesia Romana in prædictis locis, ut habetur in versu. proposito.

Quæ

Quæ excommunicatio, ut superiores, declaratur. Qui ergo nullum ius in illis locis habet, si quid iuris sibi vsurpet, in pœnam hanc incidet. Item, si vtile dominium tantum habeat, ut directum etiam vsurpet tantundem, exempli gratia volens agnoscere pro domina Ecclesiam, nec Romanum Pontificem, & ob id Canonem, & id quod debet, non soluit.

Excipitur tamen, vbi de iure id faceret, nam Bulla excommunicat vsurpantes de facto, ut in ipsa habetur, ergo secus si de iure. arg. c. nonne. de præsumpt. & l. cum prætor. ff. de iudi. Quare Principes, qui in prædictis locis supremam iurisdictionem legitime concessam habent, in excommunicationem hanc non incident. Sed de hac regula satis, ad aliam ueniamus.

In hanc excommunicationem quoque incident, qui eandem iurisdictionem perturbant.

Quæ excommunicatio, ut superior, declaratur. Quare qui ius dicere, tributaque exigere Ecclesiæ debita conatur, in pœnam hanc incidet.

In excommunicationem eandem incident, qui quasi in possessione existentes eam retinere præsumunt, ob uerbum illud Retinere.

Quæ excommunicatio, ut superiores, etiam declaratur. Excipitur tamen ubi de iure ipsam

retinerent.

Hæc eadem sentimus de Vexante, ob uerbum illud uexare. Sed iam tertiam partem aggrediamur.

Vers. Necnon adhærentes, fautores, & defensores eorum, seu in illis auxilium, consilium, vel fauorem quomodolibet præstantes.

S V M M A.

- 1 Adhærentes quinam sint.
- 2 Adhærentes ijs, qui Apostolicam Sedem in prædictis offendunt, in excommunicationem incident, quæ excommunicatione, etiam declaratur.

IN hac parte excommunicantur adhærentes, fautores, & defensores prædictorum. Sed quoniam qui sint fautores, & defensores, & qui dicantur auxilium, consilium, vel fauorem præstare, multis in locis diximus, ob eam rem horum explicatione omissa, quinam adhærentes dicantur, explicemus.

- 1 Adhærentes igitur sunt ijs, qui nulla pactione intercedente, sed mera voluntate alicuius factionem sequuntur, & differunt a confederatis, & sociis, nam hi pactiones ineunt, & societatem, ut habe-

tur